

СТРАТЕГІЯ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Маковоз Оксана Сергіївна
д.е.н., доцент, професор кафедри
менеджменту та оподаткування
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»
Oksana.Makovoz@khp.edu.ua

Розвиток культури якості в освітньому процесі передбачає готовність всіх внутрішніх стейкхолдерів брати відповідальність за якість та долучитися до її забезпечення на всіх рівнях Закладу вищої освіти (ЗВО). Сьогодні існує багато невирішених проблем:

– низька інтенсивність співпраці ЗВО з бізнесом, органами місцевого самоврядування, об'єднаними територіальними громадами як замовниками освітніх і науково-технічних послуг;

– розрив між системою вищої освіти та ринком праці (невідповідність змісту освіти вимогам роботодавців, недостатня участь зацікавлених сторін у створенні та удосконаленні переліку компетентностей, освітніх програм, недостатня забезпеченість базами для виробничої практики студентів тощо) [1, с. 22].

Керівництву вітчизняних ЗВО, гарантам та розробникам освітніх програм, викладачам та фахівцям структурних підрозділів важливо усвідомити актуальних вимог до забезпечення якості освітніх програм та пов'язаних з ними потреб удосконалення процедур її забезпечення. Колективам ЗВО доцільно конструктивно сприймати запити, зауваження з боку стейкхолдерів та розробити чіткі механізми оновлення внутрішньої системи забезпечення якості освіти відповідно до сучасних запитів.

У переважній більшості вітчизняних ЗВО при розробці механізму моніторингу якості освіти враховано вимоги Системи управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) та принципи процесного і системного підходів, створено Ради з якості з забезпеченням та розроблено відповідну нормативну базу щодо її діяльності. Відбувається активний процес перегляду освітньої політики ЗВО шляхом впровадження принципів системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти через колегіальні органи на наступних рівнях: рівень Університету (Вчена рада); рівень факультетів (Вчена рада факультету); рівень кафедр (гаранти освітніх програм, завідувачі кафедр, викладачі); органи студентського самоврядування (рівень здобувачів вищої освіти) щодо проведення внутрішніх аудитів якості діяльності структурних підрозділів Університету, які забезпечують функціонування освітнього процесу. Завдяки вказаному учасники освітнього процесу формалізують, систематизують, координують свої відносини в обговоренні питань з покращення якості освіти, підтримка системи рейтингової оцінки якості діяльності викладачів та студентів, стосовно змін, розширення можливостей у викладанні, впровадженні інноваційних технологій тощо. А також це позитивно позначиться на поширенні культури якості освіти шляхом превентивних заходів щодо прояву академічної недоброчесності через здобувачів та академічний персонал. ЗВО потрібно подбати про пропаганду стійкої корпоративної культури з орієнтацією на доброчесність та модернізацію, якість та відповідальність перед здобувачами освіти та всіма стейкхолдерами, що має забезпечити новий рівень продуктивної комунікації та інституціоналізації процесів забезпечення якості.

Таким чином, розробка та впровадження всебічної стратегії моніторингу якості освіти в закладах вищої освіти через створення дієвого механізму співпраці ЗВО з різними групами стейкхолдерів сприятиме підвищенню результативності Університетів.

Список використаних джерел:

1. Проект «Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки» для громадського обговорення URL: http://www.reform.org.ua/proj_edu_strategy_2021-2031.pdf

РОЛЬ СТЕЙКХОЛДЕРІВ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Хлопоніна Анна Іванівна
Голова кредитної спілки «Карат»
Харківська обл., м. Куп'янськ
E-mail: kupkarat@gmail.com

Сучасна освіта характеризується не лише особливостями діяльності її закладів, а й специфікою взаємовідносин з установами, організаціями та іншими особами, які можуть задавати вектор її розвитку. Особливу роль у сприянні розвитку освіти відіграє налагодження партнерства ЗВО з ключовими стейкхолдерами.

Поняття «стейкхолдер» лише кілька років тому з'явилося в українському освітньому дискурсі. Втім у західній практиці воно активно використовується з середини 90-х рр. XX ст., відображаючи ті особливості функціонування організацій, що забезпечують її життєдіяльність у нестабільному висококонкурентному зовнішньому середовищі та продуктивну взаємодію в межах внутрішнього[1, с.157].

Стейкхолдерами прийнято вважати безпосередньо чи опосередковано зацікавлених сторін, причетних до визначення пріоритетних напрямів розвитку вищої освіти, які впливають на їх стан та інтереси (професійні, соціальні, фінансові). Виділяють серед зацікавлених сторін зовнішніх – сім'я, бізнес, соціум, держава та внутрішніх – профільне відомство, керівний склад закладу освіти, студенти, науково-педагогічний корпус. Центральним суб'єктом освітніх відносин, на які має орієнтуватися система освіти, виступає людина, яка одночасно є ключовим стейкхолдером.

Відповідно до Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [2] для здійснення стабільного розвитку і нового якісного прориву в національній системі вищої освіти щодо удосконалення відносин із стейкхолдерами необхідно забезпечити:

1) розширення взаємодії вищих навчальних закладів з установами Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України щодо розвитку наукових досліджень у сфері вищої освіти;

2) залучення роботодавців до співпраці з вищими навчальними закладами, зокрема, до участі у розробленні стандартів вищої освіти, організації проходження практики здобувачами вищої освіти, вирішенні питань надання першого робочого місця випускникам.

На нашу думку ефективність взаємодії вищого навчального закладу зі стейкхолдерами залежить від того, на скільки якісно було проведено аналіз їх інтересів та оцінку впливу на формування та розвиток освітнього простору.

Зазвичай, це внутрішні стейкхолдери, інтереси яких направлені на постійне покращення освітнього простору вищого навчального закладу за рахунок підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних працівників та відповідальності структурних підрозділів; широкого використання інноваційних методів в процесі фундаментальної та фахової підготовки студентів; запровадженні сучасних інформаційних технологій для надання більш якісніших освітніх послуг тощо.

Другорядні стейкхолдери не мають достатніх засобів впливу на формування освітнього простору ВНЗ, проте можуть сприяти або стримувати його розвиток. Такими другорядними